

Vlaamse overheid

sarc

Strategische AdviesRaad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Advies

December 2009

Advies over de beleidsnota's Cultuur, Jeugd, Sport en Media 2009-2014

De SARC, als strategische adviesraad voor het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media heeft de beleidsnota's voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media bestudeerd en heeft erover gereflecteerd.

De SARC is samengesteld uit de Algemene Raad, de Sectorraad Kunsten en Erfgoed, de Sectorraad Media, de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk en de Vlaamse Sportraad. In dit document staan de bijdragen van deze raden gebundeld. Op die manier wil de SARC de coherentie en de samenhang tussen de velden van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media bevorderen en beklemtonen.

In een eerste deel vindt de lezer de reflecties van de Algemene Raad, die aandacht besteedt aan thema's die in de vier nota's terugkeren.

Inhoud

I.	Advies uitgebracht door de Algemene Raad van de SARC	3
II.	Adviezen uitgebracht door de 4 sectorraden van de SARC	7
	A. Advies van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed	8
	B. Advies van de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk	13
	C. Advies van de Vlaamse Sportraad	15
	D. Advies van de Sectorraad Media	17

Advies Algemene Raad

December 2009

Beleidsnota's Cultuur, Jeugd, Sport en Media 2009-2014

In deze bijdrage reflecteert de Algemene Raad over vier beleidsnota's, met name:

- Beleidsnota Cultuur 2009-2014, ingediend door Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
- Beleidsnota Jeugd 2009-2014, ingediend door Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel
- Beleidsnota Media 2009-2041, ingediend door Ingrid Lieten, vice-minister president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding
- Beleidsnota Sport 2009-2014, ingediend door Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

De Algemene Raad bespreekt de beleidsnota's op zijn vergadering van 18 november 2009. Hij detecteert een aantal kernpunten die voor het toekomstige beleid van belang zijn. Deze punten verdienen in de loop van de komende beleidsperiode zeer veel aandacht, wil er sprake kunnen zijn van een doordacht, open en vernieuwend beleid.

ADVIES

1.1. Pleidooi voor samenwerking tussen Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Een belangrijke aanbeveling van de SARC-Algemene Raad is dat er moet worden samengewerkt. Zeker nu de vier sectoren van het homogeen beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media versnipperd zijn over vier ministers.

Om dit pleidooi kracht bij te zetten, verwijst de Algemene Raad van de SARC naar de inleiding van het Memorandum 2009-2014 die als titel meekreeg: CULTUUR IS.... Waarbij het woord 'cultuur' kan vervangen worden door Kunsten, Erfgoed, Sociaal-Cultureel Werk, Media, Sport of Jeugdwerk. Deze sectoren zijn een onvervreemdbaar deel van de gemeenschap en de samenleving en dragen als dusdanig bij tot de participatieve democratie. Ze geven vorm aan de gemeenschap (sociale ontplooiing) en aan het individu (zelfontplooiing). De vele wijzen waarop Kunsten, Erfgoed, Sociaal-Cultureel Werk, Media of Sport zich uiten, creëren samen de identiteit van onze gemeenschap. Zonder Cultuur is er geen maatschappelijke integratie.

De culturele kwaliteit en de sociale kwaliteit van een samenleving zijn dus onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het cultuur-, jeugd-, sport- en mediabeleid heeft daarom niet alleen baat bij een goed doordachte wederzijdse samenwerking maar ook bij een samenwerking met ander overheidsbeleid.

Door open te staan voor elkaar worden nieuwe mogelijkheden gecreëerd en worden nieuwe beleidsinstrumenten en andere invalshoeken ontdekt. Een overheid die volop investeert in culturele en sociale kwaliteit moet de ontkokering tussen beleidsterreinen stimuleren en op zoek gaan naar dwarsverbanden. Bij wijze van voorbeeld: bevorderen van de culturele goesting via onderwijs, steun via subsidies maar eveneens en daarnaast inschakelen van fiscale instrumenten uit economie,

publieksbereik voor cultuur bevorderen via toerisme, aanwakkeren van mediawijsheid via sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen.

Het feit dat de sectoren Cultuur, Jeugd, Sport en Media nu verdeeld werden onder vier verschillende ministers, mag geen beletsel zijn voor een onontbeerlijke samenwerking en onderlinge afstemming. Ook al zijn er meerdere ministers aangesteld, de SARC verwacht dat ze waar mogelijk samenwerken.

De SARC-Algemene Raad stelt vast dat in de vier beleidsnota's door de verantwoordelijke ministers bij herhaling verwezen wordt naar samenwerking met collega's die bevoegd zijn voor sectoren die in het beleidsdomein CJSM thuishoren, maar ook om andere bevoegdheidsdomeinen zoals onderwijs, economie, leefmilieu, natuur, welzijn, toerisme, onroerend erfgoed, tewerkstelling.

De Algemene Raad heeft het vaste voornemen om op deze goede voornemens nauwgezet toe te zien door van samenwerking een speerpunt te maken voor de advisering. De SARC-Algemene Raad zal dan ook waakzaam zijn voor coherentie en hiervoor een nultolerantie voorzien: concreet betekent het dat fragmentatie van beleid van de SARC 0/10 krijgt.

De SARC-Algemene Raad pleit voor een breed cultuurforum. In de beleidsnota Cultuur vermeldt Vlaams minister Joke Schauvliege haar voornemen om een 'Cultuurforum' te organiseren waarbij de beleidsvelden van cultuur kunnen instappen in het VIA-project. De Algemene Raad juicht dit initiatief toe en suggereert om dit uit te breiden tot Media en Sport. Wat Media betreft is er de Staten Generaal geweest, die wel gerelateerd was aan VIA maar waarvan niet duidelijk is of en wanneer en hoe daarop nog een vervolg zal komen. De Algemene Raad stelt voor om het thema 'internationalisering' in het cultuurforum aan bod te laten komen.

1.2. Een waarden-vol cultuurbeleid

Cultuur heeft impact op vele verschillende maatschappelijke terreinen. Fundamentele democratische waarden als transparantie, zorgvuldigheid, toegankelijkheid, verantwoording en verantwoordelijkheid zijn maatschappelijk relevant en worden mee door cultuur ondersteund en uitgedragen.

Cultuur heeft in deze vaak een voorbeeldfunctie (fair play, eerlijkheid/objectiviteit, respect...). Niet voor niets is er de uitdrukking: cultuur verzacht de zeden.

De SARC-Algemene Raad vermoedt dat het waarden-debat de komende jaren actueel wordt en een prominente rol zal spelen in het maatschappelijk debat. Omdat het dopinggebruik in de sport, de objectiviteit van de journalistiek, censuur in de kunsten, deontologie in het vormingswerk, ethiek in management raken aan waarden in de samenleving, beschouwt de Algemene Raad het als zijn taak om hierop desgevallend in te spelen.

1.3. De term "duurzaam" mag geen hol begrip worden

Het begrip "duurzaam" komt in meerdere beleidsnota's voor. Er wordt telkens een andere invulling aan gegeven¹.

De SARC-Algemene Raad stelt dat het niet de bedoeling mag zijn om de term 'duurzaam' te herleiden tot een hol container begrip.

De Algemene Raad zal het begrip duurzaam beleid interpreteren als een op kennis gebaseerd en samenhangend beleid. Een beleid dat oog heeft voor de noodzakelijke samenwerking, in tegenstelling tot een ad hoc beleid via 'one shots'. De SARC-Algemene Raad zal duurzaamheid als aandachtspunt

---

¹ **Cultuur:** via degelijke, uitgewerkte maatstaven en in breed overleg kunnen we de cultuursector houvast bieden (in budgettair moeilijke tijden). Het Vlaams cultuurbeleid moet met andere woorden betrouwbaar en duurzaam zijn. Een duurzaam en betrouwbaar beleid kan enkel met inbreng en in samenspraak van de culturele actoren tot stand komen. Daarom zal ik in samenwerking met de SARC en de betrokken sectorraden een cultuurforum opzetten. Dit forum is een mijlpaal in een traject waarin we duidelijke lijnen voor de lange termijn vastleggen en heldere handelingen bieden voor samenwerking tussen overheid en cultuurwereld. Ik wil gaan voor

Media: het mediabeleid 2009-2014 zal actiegericht inzetten op kwaliteit, toegankelijkheid, vernieuwing, maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid.

Sport: duurzaam betekent het voorzien van de nodige randvoorwaarden om een permanent en divers sportaanbod te ontwikkelen op maat van elke Vlaming.

opnemen en initiatieven van de vier ministers hierop beoordelen, met andere woorden in zijn adviezen zal de SARC-Algemene Raad een 'duurzaamheidstoets' in rekening brengen.

De Algemene Raad verwijst in dit verband ook naar het begrip culturele ecologie, een thema dat ook aansluit bij duurzaamheid waar in de toekomst aandacht voor zal moeten zijn.

1.4.Het internationale cultuurbeleid moet zich inschakelen in het Vlaamse buitenlandbeleid

De SARC-Algemene Raad wees in zijn Memorandum al op het belang van een verbinding tussen de internationale initiatieven inzake cultuur, jeugd en sport en media in het Vlaamse internationale beleid. De Algemene Raad sprak van "culturele diplomatie".

Dergelijk beleid impliceert twee richtingen. Bij het uitstippelen ervan dienen internationale factoren in rekening te worden gebracht. Anderzijds moeten *best practices* van Vlaanderen ook in het buitenland bekendheid te krijgen. De overheid moet 'infiltratie' in de internationale context mogelijk maken en stimuleren. Wat Vlaanderen goed doet, mag best naar buiten worden gebracht.

Het cultuurbeleid is in het algemeen trouwens te weinig internationaal. Er wordt te weinig pro-actief nagedacht over de internationale dimensie. Het is belangrijk om in deze legislatuur stappen te zetten en duidelijke keuzes te maken waarop de klemtoon zal worden gelegd.

Ook hier dringt samenwerking met andere beleidsvelden zich op. Zo is erfgoedtoerisme bijvoorbeeld een belangrijke hefboom. Ofschoon dit niet tot het beleidsdomein van de SARC behoort, vragen we hier toch aandacht voor.

Het Belgische EU voorzitterschap in de tweede helft van 2010 biedt een unieke kans om Vlaamse initiatieven en Vlaams beleid op het internationale forum aan te kaarten.

1.5.Participatie: maximale kansen voor allen

Het begrip participatie heeft voor de SARC-Algemene Raad twee invullingen. Het gaat over participatie aan vb. sport- of cultuurprogramma's (deelname in de traditionele betekenis), maar ook over beleidsparticipatie (actief burgerschap). Deze betekenis komt vooral naar voor in het sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen.

Het zogenaamde participatiedecreet is aan evaluatie toe, zoals ook aangegeven in de regelgevingsagenda in de beleidsnota Cultuur.

De SARC-Algemene Raad vindt het belangrijk dat bij de evaluatie van dit decreet het beleid ook beoordeeld wordt op bereikte resultaten. Dit was altijd al een vraag van de adviesraad: in welke mate draagt het participatiedecreet reëel bij tot een toename van de participatie?

Andere aspecten die in beeld komen in deze context zijn de rol van de media (VRT, regionale televisie) en van het op te richten Kenniscentrum Mediawijsheid. De Algemene Raad wil ook dat wordt nagegaan of de evenementenlijst niet kan worden herbekeken en eventueel worden uitgebreid naar sportieve en culturele evenementen.

Bij ontwikkelingen inzake e-cultuur moet ook aandacht gaan naar participatie, in het bijzonder ook van kansengroepen.

1.6.Interculturaliteit en diversiteit als bron voor vernieuwing

De begrippen interculturaliteit en diversiteit moeten duidelijk van mekaar onderscheiden blijven.

De SARC-Algemene Raad verwijst naar het advies van de vorige Raad voor Cultuur².

Hierin wordt een inclusieve visie gehanteerd, die de feitelijk diverse bevolking in al haar diversiteit adresseert. Interculturalisering is hierbij het proces waarbij de vaardigheid om met verschillende culturen om te gaan centraal staat. De overheid, aldus nog het advies, moet vernieuwende, open initiatieven steunen, en bevestigende cultuur aan de markt overlaten.

De SARC-Algemene Raad sluit zich aan bij deze visie.

---

² http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/historiek/ravocu/adviezen/2005/advies_C11.05.pdf

Het culturele (in) Europa: bewust omgaan met diversiteit, advies van de Raad voor Cultuur van 27 oktober 2005

Het feit dat in de beleidsnota Cultuur interculturaliteit wordt omschreven als een belangrijke bron van vernieuwing, klinkt alvast veelbelovend.

De Algemene Raad wijst er evenwel op dat in diezelfde zin wordt verwezen naar het diversiteitsbeleid en waarschuwt ervoor om de twee begrippen door elkaar te gebruiken. Het is belangrijk om een helder begrippenkader te hanteren over één van de basisambities van onze democratie.

De SARC-Algemene Raad vraagt aan de vier ministers om diversiteit van mensen en groepen te cultiveren en zou het betreuren mocht dit beperkt blijven tot een inhaalbeweging met betrekking tot bepaalde vormen van etnisch-culturele achterstelling. Deze specifieke inhaalbeweging wordt daarom best afgebakend als een impulsbeleid gericht op symptoombestrijding.

De oproep om de verantwoordelijkheid voor het voeren van een diversiteitsbeleid duidelijk en expliciet bij de sector zelf te leggen, wil de Algemene Raad wel ter harte nemen. Als adviesraad nemen we ons voor om de reflex aan te kweken om in advieswerk de impact op de diverse doelgroepen in te schatten.

1.7. Kennis Inzetten op onderzoek

De Vlaamse Regering focust uitgesproken op een wetenschappelijk onderbouwd beleid en zet zich op die manier af tegen een ad hoc beleid. De SARC-Algemene Raad heeft er in zijn Memorandum ook al voor gepleit om het beleid veel meer wetenschappelijk te onderbouwen, maar waarschuwt er ook voor dat er ruimte moet blijven voor betrokkenheid en interpretatie. Want wat is nog de rol van bijvoorbeeld een adviesraad, of van het middenveld als alles wordt gebaseerd op cijfers en via cijfers moet worden bewezen?

Om versnippering tegen te gaan en coherentie te bevorderen is kennisdeling en ontsluiten van resultaten primordiaal.

Er blijven nog heel wat stappen te ondernemen vooraleer er sprake zal kunnen zijn van een *evidence based* beleid inzake Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Zo wordt een voorstel gedaan voor het opzetten van een databank. Maar wat zijn hiervoor de randvoorwaarden en modaliteiten? Zal de overheid erin slagen om fragmentatie tussen verschillende actoren in het Centrum voor Mediawijsheid te vermijden? Wie staat in voor de kennisontsluiting en de vertaalslag van wetenschappelijk onderzoek voor de praktijk van het beleid? Waarom geen uitbreiding van het onderzoekssteunpunt Cultuur, Jeugd, Sport naar een onderzoekssteunpunt voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media? De SARC-Algemene Raad is hier een groot voorstander van en pleit nogmaals voor coherentie en coördinatie.

1.8. Digitalisering

Een horizontaal beleid inzake digitalisering is broodnodig.

Eerder al pleitte de SARC-Algemene Raad voor meer aandacht voor de veelheid van gevolgen van de toenemende digitalisering voor de samenleving.

De overheid zal adequate oplossingen moeten bieden voor de concrete problemen die ontstaan onder invloed van ontwikkelingen op het gebied van ICT en nieuwe media ten aanzien van de eigendomsrechten en ten aanzien van de betrouwbaarheid en toegankelijkheid van informatie en erfgoed.

De ontwikkelingen op het gebied van ICT en nieuwe media hebben immers grote consequenties voor het individu en voor de samenleving. Hoe kunnen de grondrechten die dreigen te gaan schuiven gevrijwaard worden? Hoe kunnen we kennis en deskundigheid nog op waarde schatten wanneer het gevestigde cultuur- en medialandschap voortdurend en ingrijpend verandert? Welke rol is weggelegd voor het publieke domein?

Wie selecteert de informatie? Hoe blijft het recht op informatie gevrijwaard?

De Algemene Raad zal regelgeving waarover hij advies dient te geven toetsen aan de mate waarin deze bijdraagt tot ICT gerelateerde doelstelling.

Luk Verschueren, *algemeen voorzitter van de SARC*
Iris Van Riet, *algemeen secretaris*

Vlaamse overheid

sarc

Strategische AdviesRaad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Advies

December 2009

Advies over de beleidsnota's Cultuur, Jeugd, Sport en Media 2009-2014

In een tweede deel focussen de vier sectorraden in afzonderlijke hoofdstukken op wat specifiek is voor hun respectievelijke sector.

Advies Sectorraad Kunsten en Erfgoed

December 2009

Beleidsnota Cultuur 2009-2014

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC besprak de Beleidsnota Cultuur op zijn vergadering van 12 november 2009 en brengt volgend advies uit.

ADVIES

---

1. Algemene opmerkingen

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed is verheugd dat er onder de noemer 'betrouwbaar en duurzaam' duidelijk naar continuïteit van het beleid gestreefd wordt. Hoewel dit enerzijds een stilstand betekent, is het toch ook een geruststelling: er volgt nu een fase van consolidering. Dit hebben we ook in ons memorandum zo gevraagd.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed is verheugd met de aandacht voor de cultureel-erfgoedsector. Deze staat vrij goed beschreven in de beleidsnota, zij het soms louter omschrijvend, zonder perspectieven of uitgewerkte doelstellingen. De sectorraad had graag dezelfde uitgebreide aandacht gezien voor de kunstensector en de kunstenaars.

De beleidsnota legt een sterk accent op de relatie tussen cultuur en economie. Voor sommige terreinen is het echter onmogelijk of onwenselijk om naar een alternatieve financiering te evolueren. De sectorraad wijst erop dat dit niet de algemene maatregel kan zijn. Dit staat in het memorandum onder punt 3 duidelijk verwoord. We zullen hier in de toekomst verder op in gaan.

De nota is gebaseerd op een begroting met besparingen. Toch worden er veel voorstellen gedaan waarvoor extra personeel en dus extra budget zal nodig zijn. Er zijn echter ook initiatieven mogelijk die kosteloos kunnen zorgen voor talloze (kunstenaars)projecten, zoals de zogenaamde 1%-regel waarbij in elke door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest gesubsidieerde nieuw- of vernieuwbouw een percentage van de kosten zou aangewend worden voor de integratie van kunstwerken. Ook is het belangrijk de problematiek rond subsidies via decreten versus fondsen correct in te schatten: de middelen voor het beleid worden steeds kleiner en de bewegingsruimte voor een minister daarmee ook. Deze beleidsnota is echter gespeend van een visie daarop.

2. Professionele kunsten

De beleidsnota blijft heel vaag op een aantal kritieke punten, zoals de presentatieplekken of de uitkoopsommen. Er is een probleem van speelmogelijkheden, eerder dan van speelplekken. De sectorraad hoopt dat dit wordt opgepikt en duidelijker wordt uitgewerkt.

Een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren is de hybridisering. De schotten die met het Kunstendecreet zouden verdwijnen, bestaan impliciet nog altijd. Een onderliggend kader zal in de komende periode moeten gevormd worden. Een algemeen debat met de sector dient zich aan.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed heeft hier op zijn vergaderingen al over gesproken en zal zich ook in de toekomst hier verder over buigen.

We moeten in verband hiermee ook kijken naar hoe men hier in het buitenland mee omgaat, en dan bedoelen we niet (enkel) Nederland.

Een andere prangende kwestie die in de beleidsnota nauwelijks aan bod komt, is de onzekerheid die blijft bestaan rond de opbouw van sociale rechten voor kunstenaars in alle sectoren. Naast instrumenten als het sociaal fonds podiumkunsten, dat geld verdeelt over alle kunstenaars-werknemers die tewerkgesteld zijn bij de gesubsidieerde werkgevers in het paritair comité 304, of het sociaal noodfonds opgericht door de Vlaamse Auteursvereniging, is de opbouw van sociale rechten door kunstenaars ook een onderdeel van het 'kunstenaarsstatuut'. Auteurs komen veelal in een zelfstandig statuut terecht.

Maatregelen zoals het kunstenaarsstatuut hebben echter nog een lange looptijd nodig vooraleer de eerste kunstenaars de vruchten kunnen plukken van de opgebouwde rechten. Omdat (structurele) voorzieningen meer dan eens tekort schieten daar waar ze het meest nodig zijn, worden de eregelden, waarvoor er in 2008 een reglement werd opgesteld, een belangrijk instrument om de huidige noden bij mensen die door de aard van hun werk geen recht hebben op een 'klassiek pensioen' (kunstenaars, auteurs) te lenigen. Hoewel er kan gediscussieerd worden over de hoogte van de bedragen, kan het voor sommige kunstenaars en auteurs het verschil maken of ze zich boven of onder de armoedegrens bevinden.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt te onderzoeken of het eregeld decretaal verankerd kan worden, zodat het een structurele maatregel wordt en de gelden ieder jaar kunnen worden toegekend. Zoals het advies van de sectorraad van 15 september 2008 hierover ook al aangaf, moeten er dan wel enkele tegenwerpingen worden weggewerkt.

Voor de sectorraad zijn de eregelden niet zozeer een pensioen dat voor iedereen ter beschikking staat, als wel een ultieme erkenning waarbij kwaliteit van het geleverde werk uiteraard niet mag ontbreken maar in tegendeel richtinggevend moet zijn. De criteria en de modaliteiten moeten duidelijk omschreven worden, zodat dat de integriteit van het oordeel verhoogd. In afwachting van een structurele pensioensopbouw is het eregeld een adequaat middel om mensen enige waardigheid te garanderen.

Daarnaast dringt de sectorraad aan dat er blijvend werk wordt gemaakt van een rechtvaardige pensioenregeling voor alle soorten van kunstenaars, zoals ook al aangegeven in zijn memorandum. De sectorraad wil hier graag mee over nadenken in de komende jaren.

3. Cultureel erfgoed

Hoewel de bestaande situatie redelijk goed beschreven wordt, vallen er weinig perspectieven te bespeuren voor de toekomst.

De omgevingsanalyse moet soms genuanceerd worden, vb. men schrijft dat de ondersteuning van de Vlaamse Gemeenschap voor musea 'slechts 10 tot 15%' bedraagt van de totale werkingskost. Bijna overal is dit nog lager (rond 6%), maar enkele instellingen trekken het gemiddelde naar boven.

Het complementair beleid wordt in de nota ook voorgesteld als goed functionerend, maar is dat eigenlijk niet. De rol van provincies staat ter discussie, ook in verband met de besparingsmaatregelen die moeten genomen worden. Deze discussie moet terug worden opgenomen.

Het gebrek aan opleidingen waarop in het memorandum van de sectorraad werd gewezen, is opgenomen in de omgevingsanalyse maar komt nergens terug in de strategische of operationele doelstellingen. Moeten we hieruit concluderen dat men het probleem dus wel weet zitten, maar men geen aanzet tot oplossing doet?

4. Grote instellingen

De sectorraad herhaalt hier zijn vraag uit het memorandum: de overheid moet voorzien in een continuïteit van de subsidiëring, maar daar moet tegenover staan dat de beoordeling van deze

instellingen op gelijkaardige wijze georganiseerd wordt als voor de andere spelers in het veld en dat deze op duidelijke en transparante wijze kan gebeuren.

Wat betreft de paragraaf over het Vlaams Audiovisueel Fonds in de omgevingsanalyse, vindt de sectorraad de bewering dat digitalisering dé grote uitdaging voor de sector is, onjuist. Het maken van audiovisuele werken is in de afgelopen jaren enorm gedemocratiseerd. Digitalisering is niet langer de grote uitdaging, wel het omspringen met vrij digitaal verkeer van digitale bestanden.

5. Transversale thema's / strategische doelstellingen

Duurzaam beleid

Zowel in de omgevingsanalyse als bij de strategische doelstelling met deze titel wordt er gewezen op het feit dat de beweging naar een kennisgebaseerd beleid nog maar pas werd ingezet en dat er nog te veel een ad hoc beleid gevoerd wordt. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed wees er in zijn memorandum ook al op dat de overheid samen met steunpunten, expertisecentra en representatieve belangenverenigingen publieks- en waarderingscijfers op een structurele manier verwerkt en ter beschikking zou moeten stellen. De sectorraad verwees in dat verband naar het initiatief KWARTS.BE.

De sectorraad wijst er op dat de kritiek op een ad hoc beleid, zoals dat nu in enkele deelsectoren inderdaad jammer genoeg wordt gevoerd, niet mag veralgemeend worden naar de hele culturele sector. De verwoording in o.a. de omgevingsanalyse zouden in die zin best genuanceerd worden.

Wat de kern van deze eerste strategische doelstelling betreft, vindt de sectorraad het een gevaarlijke tendens om het enkel nog over cijfers te hebben. Hij verzet zich dan ook tegen 'enkel (kijk)cijfers' (zie ook ons memorandum), maar verwacht dat ze met zorg omkaderd worden en dat ze juist geïnterpreteerd (kunnen) worden. De sectorraad is niet tegen 'meten', maar vindt 'wegen' een juistere omschrijving: er moet een correcte manier van meten en van interpreteren worden gezocht in overleg met de sector.

Participatie en diversiteit

Cultuur is bij uitstek de plek om over diversiteit en participatie na te denken. Volgens de regelgevingagenda zal er over het participatiedecreet gesproken worden. Bij de omgevingsanalyse gaat men hier nogal cultuurrelativistisch mee om (cf. voorlaatste zin), terwijl het beter omgekeerd kan worden: de aandacht voor diversiteit is een breed verhaal in alle domeinen van de samenleving, maar cultuur speelt daarbij een specifieke en belangrijke rol.

Vanuit de SARC willen we hier zeker mee over nadenken.

De vertaling van de vorige cultuurminister van participatie in quota was geen succes. Quota kunnen misschien richtinggevend, maar nooit bepalend zijn. Daarom verheugt het de sectorraad dat er bij de tweede strategische doelstelling over zelfevaluatie wordt gesproken. Opgelegde quota blijven een groot probleem: ook personen van diverse etnisch-culturele afkomst moeten omwille van kwaliteit en interesse gevraagd worden, anders zullen ook zij uiteindelijk afhaken.

De sectorraad waarschuwt er ook voor om niet in een eenzijdige 'evenementen' richting te evolueren om toch maar hogere participatiecijfers te kunnen voorleggen.

E-cultuur en digitalisering

De auteursrechtensector (cf. muziek, AV, letteren) wordt in de omgevingsanalyse kort betrokken, maar bij de doelstellingen komt het niet meer terug. Hoewel auteursrechten federale materie is, is het toch belangrijk om vanuit Vlaanderen een signaal te geven.

De problematiek van piraterij is levensbedreigend voor de sector, zeker in een kleine markt zoals Vlaanderen. Toch is er zeer weinig aandacht voor op politiek niveau. Het ontsluiten van materiaal (vb. AV materiaal of e-books aanbieden via bibliotheken) mag niet verstrend werken voor de markt waarin ze bewegen (vb. videotheken, uitgeverijen). Ook moeten (ook beginnende) kunstenaars hun werk zelf in handen kunnen houden.

Auteursrecht en leenrecht zijn echter moeilijke dossiers die vast zitten op verschillende bestuursniveaus en bij verschillende ministeries. Wanneer zal er een gemeenschappelijk standpunt bereikt kunnen worden? Wie neemt het initiatief en trekt aan de kar?

Het stimuleren van digitale distributie kan ook nooit doel op zich zijn, maar moet zijn ingebed in de werking van een sector. Het beleid heeft daarin een sensibiliserende functie en voorbeeldfunctie.

O.a. op het gebied van digitaal of ICT-management en -competentie loopt de culturele sector nu eerder achter op sommige andere sectoren. Digitaliseren moet echter niet als einddoel maar wel als middel worden gezien.

Voor de musea en andere erfgoedbeherende sectoren zijn wel een soort eindtermen afgesproken (digitale registratie vooral), maar er wordt te weinig gedaan om dat achtergrondwerk naar de voorgrond te brengen. En precies daar zit de grootste lacune in de digitale competenties: de sector is nauwelijks of niet thuis in de mogelijkheden om informatie aan het publiek kenbaar te maken op een manier die een breed publiek aanspreekt.

Precies daar liggen ons inziens ook enkele kansen voor participatie.

Competentieverwerving en –waardering

Het verschil tussen kunsteducatie en cultuureducatie is onduidelijk. Ook in de sector zelf moet dit transparanter en duidelijker onderscheiden worden.

Als je het over de lerende Vlaming hebt, moet je ook over onderwijs en de dialoog ermee spreken. Het convenant tussen cultuur en onderwijs is al te lang dode letter gebleven. De sectorraad vraagt dat de dialoog eindelijk uitmondt in concrete acties..

Cultuur, management en een culturele economie

Deze vijfde strategische doelstelling is eerder een loutere opsomming, dan een echt stimuleringsbeleid.

De sectorraad staat nog steeds achter het principe van CultuurInvest, maar stelt wel vragen bij de werking ervan. Het systeem beantwoordt niet aan verwachtingen. Ook hier gaan we in komende jaren verder op in.

Dat de middelen van CultuurInvest nog altijd niet open staan voor culturele instellingen, is onbegrijpelijk. Culturele instellingen met een economisch project met aantoonbare return, kunnen omwille van de statuten van CultuurInvest vaak geen project opstarten. Anderzijds is er ook veel oneigenlijk gebruik van het Kunstendecreet: een aantal organisaties die bij CultuurInvest zouden moeten aankloppen, worden toch opgevestigd door het Kunstendecreet. Zo ontstaat het gevoel dat, als iets commercieel interessant is, men de ideeën wel haalt uit de cultuursector, maar dat de return niet terug komt bij cultuur.

Verder zijn er te weinig stimuleringspunten voor managementconsultancy voor culturele instellingen.

Internationaal cultuurbeleid

Het internationale beleid beperkt zich momenteel tot enkele prestigeprojecten en is een goed voorbeeld van een ad hoc beleid dat duurzaam zou moeten worden gemaakt.

De sectorraad identificeert twee pijlers: (1) stimuleren van internationale samenwerking en (2) stimuleren van het uitdragen van Vlaamse producties/werken in het buitenland. Dat verschil wordt in deze tekst niet gemaakt. Samenwerking met FIT, toerisme etc. dringt zich op.

De sectorraad zal hier in zijn verdere werkzaamheden ook aandacht aan besteden, vb. hoe kunnen curatoren of kunstcritici internationaal functioneren?

In de inleiding (p. 6) stoort de sectorraad zich aan de term 'culturele onzuiverheid'.

Eco-cultuur

Ook deze laatste strategische doelstelling is opsommend en vragend, zonder doelstellingen te bevatten. Wel vindt de sectorraad het positief dat er aandacht is voor deze materie, en dat het debat hier geïntroduceerd wordt.

Infrastructuurbeleid

Het idee is goed, maar is er wel geld? De overheid mist kansen om bepaalde infrastructuur te verwerven en er zo achteraf return uit te halen. Nu is er veel infrastructuur in privébezit.

Belangrijke aandachtspunten voor de toekomst zijn onderhoud en veiligheidssystemen.

In het Kunstendecreet zou kunnen bepaald worden dat een deel van de subsidie bedoeld is voor onderhoud van de infrastructuur. Wat veiligheid betreft: dit wordt tegenwoordig als zeer belangrijk

ervaren, maar het gevaar bestaat dat de middelen van FOCI enkel nog daaraan besteed zullen worden.

De bedragen moeten daarom stijgen.

Relatie met andere bestuursniveaus

Het gaat niet alleen andere bestuursniveaus: er zijn ook banden met andere bevoegdheden, vb. de relatie met het onroerende erfgoed (gewestniveau). Dit komt weinig aan bod maar is een blijvend aandachtspunt.

De sectorraad wijst er op dat het in de voorlaatste zin van deze paragraaf in de omgevingsanalyse moet gaan om *federale culturele en wetenschappelijke instellingen*.

Johan Thielemans, *voorzitter van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed*

Chantal De Smet, *ondervoorzitter*

Hanne Schuermans, *secretaris*

Advies Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk

December 2009

Beleidsnota Cultuur 2009-2014

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk had op 13 november 2009 een gesprek over de Beleidsnota Cultuur 2009-2014 met Gerda Van der Plas, adjunct-kabinetschef van Vlaams minister Joke Schauvliege.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk formuleerde op zijn plenaire vergadering van 13 november 2009 het volgende standpunt.

ADVIES

De beleidsnota is een sterk onderbouwd document, met een goed evenwicht tussen stabiliteit en ambitie. Dat is zonder meer een trendbreuk met het verleden.

Inzake sociaal-cultureel werk is er een duidelijk parallellisme met het memorandum van de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk. Alleen jammer dat de financiering van de sector achterblijft op de gerechtvaardigde ambitie. Het is begrijpelijk dat er in de huidige omstandigheden moet worden bespaard. Maar deze beleidsnota loopt over 5 jaar. Het beleid moet op zijn minst de ambitie koesteren om voor cultuur op termijn meer aandacht en meer middelen vrij te maken. Een beleidsnota moet een perspectief bieden.

Het is nochtans de intentie van beleidsmakers om meer toekomstgericht te gaan denken, via het Cultuurforum, dat de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk een uitstekend initiatief vindt. *Een duurzaam en betrouwbaar beleid kan enkel met inbreng en samenspraak van de culturele actoren tot stand komen. Daarom zal ik samenwerking met de SARC en de betrokken sectorraden een cultuurforum opzetten. Dit forum is een mijlpaal in een traject waarin we duidelijke lijnen voor de lange termijn vastleggen en heldere handleidingen bieden voor samenwerking tussen overheid en cultuurwereld. Ik wil gaan voor een inhoudelijke uitdieping.* (Pagina 8 van de beleidsnota).

Stabiliteit en duurzaamheid zijn belangrijk, maar dat neemt de noodzaak niet weg om de bestaande decreten aan een geregelde evaluatie te onderwerpen, op basis van een inhoudelijke insteek.

Rond diversiteit kan de overheid meer eigen initiatieven nemen, zonder af te wachten wat uit de sector komt. De overheid moet meer een beroep doen op de expertise van ervaren organisaties, vertegenwoordigers van kansengroepen, ... De overheid moet ook meer inspanningen leveren om de goede voorbeelden in de kijker te plaatsen. Er moet een interactief lerend netwerk komen.

Voor de openbare bibliotheken wordt sterk op digitalisering gefocust, wat zeer positief is. Enkele taken van de openbare bibliotheek komen echter niet aan bod: leesbevordering, leesplezier, levenslang leren, ... Het zou goed zijn om dat wat meer onder de aandacht te brengen. De openbare bibliotheken zijn voortdurend in evolutie. Zo wordt er momenteel aan één netwerk gewerkt met de universiteiten.

Nog enkele vaststellingen. Organisaties die heel breed werken, vallen uit de boot voor specifieke projecten. Het is voor verenigingen en bewegingen niet altijd eenvoudig om hun werking in cijfers uit

te drukken. De leenvergoeding kan beter. De Vlaamse overheid komt financieel tussen voor bibliotheken, maar niet voor sociaal-culturele verenigingen die aan uitlening doen.

Samengevat is de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk best tevreden met de beleidsnota cultuur. Voor de beleidsnota Jeugd onderschrijft de sectorraad het standpunt van de Vlaamse Jeugdraad. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk betreurt de spreiding van het werkdomein van de SARC over 4 verschillende ministers. Die situatie maakt de noodzakelijke sectoroverschrijdende samenwerking niet makkelijker.

Frie De Greef, *voorzitter van de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk*
Hugo De Vos, *ondervoorzitter*
Lieven De Clercq, *secretaris*

Advies Vlaamse Sportraad

December 2009

Beleidsnota Sport 2009-2014

De Vlaamse Sportraad had op 4 en 10 november 2009 een gesprek over de Beleidsnota Sport 2009-2013 met Gert Vande Broek, Marc Van Der Beken, Nicole Bossaerts, raadgevers van Vlaams minister Philippe Muylers.

De Vlaamse Sportraad formuleerde op zijn plenaire vergadering van 10 november 2009 het volgende standpunt.

ADVIES

Door samenspel scoren Naar een gezond, duurzaam, resultaatgericht sportbeleid

---

De beleidsnota is een zeer evenwichtig document. De voornaamste krachtlijn is stabiliteit: continueren en bestendigen, veeleer dan vernieuwen. Er is geen roep naar nieuwe regelgeving, maar een pleidooi voor decretale rust. Dat stemt perfect overeen met wat de Vlaamse Sportraad in zijn memorandum vraagt.

Veel zal ervan afhangen hoe het sportbudget de komende jaren evolueert. Iedereen zal een stukje in moeten leveren. De beleidsruimte zal uit efficiëntiewinst moeten komen. Dat vergt directe communicatie tussen personen en organisaties die met dezelfde dingen bezig zijn. Parallele circuits zijn uit den boze. De Vlaamse Sportraad onderschrijft de behoefte aan optimale samenwerking tussen de diverse sportactoren, zoals in de beleidsnota verwoord.

De Vlaamse Sportraad heeft moeite met de expliciete engagementen voor het voetbal. Dat is geen kritiek op de minister. Het kabinet-Muylers was bij de uitwerking van de beleidsnota gebonden door het Vlaamse regeerakkoord, waar Philippe Muylers niet mee over onderhandelde. Het regeerakkoord houdt onder meer afspraken in rond de organisatie van het WK voetbal 2018, de bouw van voetbalstadions, de creatie van 1 Bloso-topsportloket ... De beleidsopties zijn ook in niet geringe mate bepaald door wat de vorige ploeg op de rails zette. In verband met de voetbalstadions verwijst de Vlaamse Sportraad naar zijn advies van eerder dit jaar.

De redacteurs van de beleidsnota haalden ook inspiratie uit het memorandum van de Vlaamse Sportraad. Het memorandum is op 3 pijlers gebouwd: bewegen, meedoen, presteren. Die 3 pijlers duiken ook op in de beleidsnota. Dat is positief. De grens tussen bewegen en sporten vervaagt. De overheden moeten beweging, sport en gezondheid, verder naar elkaar toe laten groeien. De Vlaamse Sportraad pleit voor een inclusief beleid, dat reikt van beweging voor iedereen tot presteren op het hoogste niveau.

Onderwijs en ruimtelijke ordening zijn eveneens belangrijke factoren. Een bevoegdheidsoverschrijdende aanpak is nodig. De Vlaamse Sportraad wil minder improvisatie, minder impulsieve acties, maar meer duurzaamheid, bijvoorbeeld door meer met de sportactoren samen te werken. Het kabinet blijkt op dezelfde lijn te zitten.

Philippe Muylers combineert de bevoegdheden sport en werk. Dat is een unieke kans om sport als tewerkstellingssector te promoten. De Vlaamse Sportraad bereidt daarover een uitgebreider advies voor. Het ISB heeft al toegezegd om zijn volgende jaarlijkse congres aan dat thema te wijden.

Philippe Muylers is ook bevoegd voor ruimtelijke ordening. Dat treft, want de sport worstelt met een ontstellend gebrek aan ruimte. Bovendien liggen nogal wat terreinen zonevremd. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen II is in volle opmaak. Helaas, de sportsector blijft ook nu weer afwezig. Het agentschap moet dit op de voet volgen.

Er staat ook niets over ruimtelijke ordening in het beleidsplan, naar verluidt wegens tijdsgebrek.

De Vlaamse Sportraad is tevreden dat er continuïteit is in het infrastructuurbeleid. Wat tijdens de vorige regeerperiode in gang werd gezet, wordt verder uitgevoerd. Lopende infrastructuurdossiers worden verder afgehandeld. De PPS-idee blijft overeind.

De Vlaamse Sportraad wil nog graag duidelijker afspraken over topsportinfrastructuur.

Het regeerakkoord en de beleidsnota hebben het over één loket voor de topsport, maar toch krijgen Atletiek Vlaanderen en het Vlaamse Wielerteam een voorkeursbehandeling. Die 2 initiatieven kosten de Vlaamse overheid een pak geld. Integratie in de betrokken sportfederaties is beter dan aparte circuits in stand houden.

De Vlaamse Sportraad hecht veel belang aan de visibiliteit van Vlaanderen op internationale sportevenementen. In het verleden bleven afspraken daarover meestal dode letter. Dit wordt beter in een bindend besluit gegoten.

De Vlaamse Sportraad vindt het jammer dat er in de beleidsnota relatief weinig aandacht gaat naar administratieve vereenvoudiging. Ook Brussel komt niet uit de verf. En de sportdatabank laat op zich wachten. Het particulier initiatief kan hier desnoods bijspringen, zoals in Nederland gebeurde, met uitstekend resultaat. Topsport krijgt minder aandacht dan we de jongste jaren gewend zijn. Maar binnenkort keurt de minister het nieuwe topsportbeleidsplan goed.

De Vlaamse Sportraad vraagt bijzondere aandacht voor het schoolsportdossier en de FOLLO's (Flexibele Opdracht Leerkracht Lichamelijke Opvoeding, bredeschoolwerker, combinatiejob, ...). De hervorming van het schoolsportdecreet is al aan de 5de jaargang toe. Dit is een onvoorstelbaar verhaal. Verschillende problemen mbt het personeel raken niet opgelost: financiering van een 2de pensioenpijler, vakantieperiodes, overuren, ... De blijvende onzekerheid heeft invloed op de dagdagelijkse werking van de personeelsleden. De problematiek komt in deze beleidsnota niet aan bod, naar verluidt omdat er meer dan één minister bevoegd is. FOLLO is een Vlaams innovatief initiatief dat bestendig verdient te worden.

De Vlaamse Sportraad is erg opgezet met het internationale luik van de beleidsnota. Hopelijk gaat Vlaanderen opnieuw, na de internationale windstille tijdens de vorige regeerperiode, een prominente rol spelen op het Europese en internationale sportterrein. Het feit dat Vlaanderen woordvoerder en voorzitter is van het luik sport binnen het Belgisch EU-voorzitterschap, biedt een uitstekende gelegenheid om die toonaangevende rol weer op te nemen.

De Vlaamse Sportraad zal constructief met de minister en zijn kabinet meewerken in de realisatie van de beleidsnota. Voor adviezen op verzoek van de minister heeft de Vlaamse Sportraad 30 dagen, voor spoedadviezen 10 dagen. De vergadering vraagt het kabinet om daar rekening mee te houden.

Bart Vanreusel, *voorzitter van de Vlaamse Sportraad*
Line Dumoulin, *ondervoorzitter*
Lieven De Clercq, *secretaris*

Advies Sectorraad Media

December 2009

Beleidsnota Media 2009-2014

De Sectorraad Media van de SARC besprak de Beleidsnota Media op zijn vergaderingen van 3 november 2009 en 3 december 2009 en brengt volgend advies uit.

ADVIES

---

1. De Sectorraad Media is verheugd met het engagement dat wordt genomen voor een beleid dat zich richt op het bewaken van onafhankelijke, pluriforme en kwaliteitsvolle media. De aandacht voor een 'divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod' en de 'leefbaarheid van de Vlaamse audiovisuele sector' is terecht, en wordt geapprecieerd door de sectorraad.

Het huidige economisch klimaat zet druk op de werking van alle sectoren. Daarom is het nodig dat in een positief klimaat een breed kader en mogelijkheden gecreëerd worden opdat ten volle kan voldaan worden aan de objectieven die zowel in ons memorandum als in de beleidsnota gesteld worden.

De Sectorraad Media toetst de beleidsnota in dit advies aan de prioriteiten die hij in zijn Memorandum beschreef.

2. In zijn 'prioriteiten voor een goed mediabeleid' stelde de sectorraad de nood voorop aan een ruim, toegankelijk, veelzijdig en kwaliteitsvol media-aanbod waarin een verscheidenheid aan meningen de goede werking van de democratie voor een inclusieve en multiculturele samenleving helpt garanderen. De overheid moet erop toezien dat ze de verschillende media erkent in hun eigenheid. Het is aan de overheid om dit te helpen garanderen, niet door het nodeloos opleggen van beperkingen maar door het creëren van een positief kader dat de verscheidenheid aan media en meningen, en de toegang hiertoe voor alle burgers, helpt garanderen. Media zijn een essentiële basisvoorwaarde voor een goed werkende democratie. Hierbij moet de overheid volgens de sectorraad in het bijzonder oog hebben voor de kwetsbare en kansarme groepen.

Deze waarden vinden we ook terug doorheen de beleidsnota, waarin er veel aandacht wordt besteed aan het stimuleren van onafhankelijke, pluriforme en kwaliteitsvolle (openbare en particuliere) media en de toegang ertoe voor elke Vlaming. De aandacht voor o.a. een doelgroepengericht en beleidsdomeinoverschrijdend beleid, ondertiteling en audiodescriptie en leesbevordering is daarvan een uiting.

De financiering en subsidiëring dienen hiertoe bij te dragen en hierop afgestemd te zijn.

Er moet worden nagedacht over hoe alle media-actoren samen met de overheid gezamenlijk kunnen zoeken naar een leefbare mediasector waaraan – zoals blijkt uit het huidige economische klimaat – ieder zijn steentje moet bijdragen. De sectorraad wil met een positieve ingesteldheid bekijken hoe een eigentijds kader voor een leefbare sector kan worden gecreëerd. Zo kan, ten behoeve van de gehele mediasector, gedacht worden aan samenwerking, hulp voor opleidingen, andere mechanismen ter ondersteuning van de sector zoals op federaal niveau het tax shelter mechanisme enzovoort.

In de beleidsnota wordt ook terecht aandacht gegeven aan maatregelen ter ondersteuning van een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector. De sectorraad heeft in haar memorandum deze noodzaak reeds erkend teneinde de culturele eigenheid binnen het Vlaamse medialandschap te bewaren binnen een internationale context gekenmerkt door globalisering.

De sectorraad is er eveneens van overtuigd dat een kwalitatieve openbare omroep binnen een nauwkeurige en doordacht gedefinieerde openbare omroepopdracht over een correcte en adequate financiering moet kunnen beschikken. Deze moet ze tegelijk op een efficiënte manier inzetten.

Tegelijk verzoekt de sectorraad het belang van de Vlaamse eigenheid van het huidig media-aanbod niet uit het oog te verliezen. Binnen Europa hebben we immers een unieke audiovisuele sector: de openbare omroep, de regionale omroepen, verscheidene private omroepen en de onafhankelijke producenten zijn, in tegenstelling tot het buitenland, sterk verankerd met Vlaanderen zowel op het vlak van eigendom als op het vlak van de inhoud. In de beleidsnota is dit niet sterk genoeg benadrukt.

De beleidsnota steunt de vraag van de sectorraad om beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend wetenschappelijk onderzoek te coördineren en te ondersteunen.

Daarnaast beseft de minister net als de Sectorraad Media het belang van monitoring van het landschap, markt en technologie en het onderzoek naar mediaconcentratie. Ook is er nood aan monitoring en een verbeterde transparantie van bestaande steunmaatregelen.

De Sectorraad Media kwalificeert professionalisering en opleiding als aandachtspunten ter bevordering van de kwaliteit en pluriformiteit van de media en de verdere professionalisering van de sector. Ook de beleidsnota heeft aandacht voor ruimte voor kwaliteitsjournalistiek, talentmanagement, opleidingen en levenslang leren.

Net zoals de sectorraad in zijn memorandum en in zijn advies, heeft ook de beleidsnota in de komende jaren aandacht voor mediageletterdheid voor alle groepen van de samenleving. Dit gaat van de oprichting van een kenniscentrum mediawijsheid en een inhaalbeweging van digitalisering tot de zorg voor toegang tot alle soorten media en een stimulerend beleid met betrekking tot gaming.

De sectorraad vraagt in verband daarmee dat men zich niet tot gaming beperkt, maar dat men dit open trekt naar alle nieuwe vormen van media. Gaming is een hedendaags voorbeeld, maar niet het enige.

Hoewel geen rechtstreekse bevoegdheid van de minister, herinnert de sectorraad ook aan zijn pleidooi om mediageletterdheid op te nemen in de eindtermen van het onderwijs.

In de beleidsnota vermeldt de minister dat ze de mogelijkheid wil onderzoeken om een ratingsysteem in te voeren voor games. De sectorraad wenst dit in een ruimere context te beschouwen en wil een ratingsysteem invoeren over alle audiovisuele media heen. De Vlaamse Mediaraad gaf hiertoe al een aanzet in zijn advies van 6 maart 2006.

De sectorraad ondersteunt de aandacht voor een efficiënte en effectieve Vlaamse Regulator voor de Media, maar vraagt zelf- en co-regulering als uitgangspunt niet uit het oog te verliezen.

De gehele sectorraad, de Gezinsbond uitgezonderd, is er voorstander van om de controle en het toezicht over de *inhoud* van de reclameboodschappen aan de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame (JEP) voor te leggen – mits enkele bijkomende waarborgen in verband met de samenstelling van de JEP en mits afdwingbaarheid via een decreet of protocol. Het toezicht op de naleving van kwantitatieve regels kan dan een taak van de VRM blijven. Dit aspect krijgt te weinig aandacht in de beleidsnota.

Verder aandachtspunt met betrekking tot de Vlaamse Regulator voor de Media is de relatie tussen toezichthouders, overheid en spelers. Ook dienen de basisprincipes op het vlak van de rechten van de verdediging, de vraag om tegensprekelijk(er) debatten en naar het instellen van een echte (tijdige) beroepsmogelijkheid tegen de beslissingen te worden ingeschreven in het decreet. Administratieve overlast moet vermeden worden.

De sectorraad juicht het initiatief toe om de bevoegdheidsverdeling aangaande het spectrum uit te klaren. De Sectorraad Media ondersteunt ook het subsidiariteitsprincipe met het oog op een coherent beleid tussen de verschillende niveaus. Bijvoorbeeld de problematiek rond digitaal dividend is een thema waar de sectorraad de komende jaren rond wil werken.

Tot slot maakt de Sectorraad Media de bedenking dat er in de beleidsnota (te) weinig aandacht gaat naar het omzetten van deze thema's in meer kwalitatieve maatregelen. Hieronder verstaat de sectorraad stimulerende en vertrouwenwekkende maatregelen die proportioneel, doeltreffend en maatschappelijk relevant zijn. Enkel waar nodig kan er restrictief worden opgetreden. Beperkingen op de basisprincipes ontstaan vanuit de zorg voor een evenwichtig, kwaliteitsvol en leefbaar medialandschap dat inspeelt op een veranderende maatschappij en vanuit de bescherming van kwetsbare groepen in de samenleving.

David Stevens, *voorzitter van de Sectorraad Media*
Hilde Van den Bulck, *ondervoorzitter*
Hanne Schuermans, *secretaris*